

Lamač Karel (1897–1952)

(1868) 1897–1952 (1982)

Inventář

| | |
|---|-------------------------------|
| Název archivu: | Národní filmový archiv, Praha |
| Název archivní pomůcky: | Lamač Karel (1897–1952) |
| Časový rozsah pomůcky: | (1868) 1897–1952 (1982) |
| Druh archivní pomůcky: | Inventář |
| Číslo evidčního listu NAD: | 82 |
| Evidenční číslo pomůcky: | 14 |
| Jméno zpracovatele: | Malinová Helena |
| Místo a rok vyhotovení archivní pomůcky: | Hradištko pod Medníkem, 1997 |

ÚVOD

Karel LAMAČ (1897–1952), režisér, scenárista a herec, průkopník čs. filmu se narodil 27. ledna 1897 v Praze. Jeho otec – rovněž Karel Lamač – byl operním zpěvákem, působil jako tenorista i v Národním divadle, později převzal po svém zesnulém bratrovi lékárnou v Praze-Košířích. Syn Karel studoval farmacii, měl pracovat v otcově lékárně, ale zdědil po něm spíše zálibu v umění. Už v době studií byl dirigentem Košířské filharmonie, zručným salónním kouzelníkem, hrál ochotnické divadlo, ale skutečně se našel až u filmu. V Německu, kam byl otcem poslán na praktická studia, se v Drážďanech u Ernemanna, kde tehdy vyráběli přijímací filmové kamery, seznámil s tajemstvím kinotechniky a kouzlu pohyblivých obrázků pak propadl na celý život.

Za 1. světové války byl frontovým kameramanem, brzy po válce se stal technickým ředitelem filmové společnosti *Excelsiorfilm* (založ. 14.9.1917), kde se započala jeho filmová spolupráce s mnoha význačnými osobnostmi českého filmu, jako s dr. J. S. Kolárem, Ottou Hellerem, Václavem Wassermanem aj.

V r. 1918 sehrál Karel Lamač svou první filmovou roli ve filmu *Alois vyhrál los*, v následujícím roce hrál ve filmu na námět dr. Kolára *Akord smrti*, který spolu s Kolárem i režíroval. V němé éře vytvořil pak Lamač v českých i německých filmech na 70 rolí, hlavně milovníků (viz příloženou filmografii). Evropské popularity dosáhl zvláště titulní rolí ve filmu *Páter Vojtěch* (1928) režiséra M. Friče.

K. Lamač se prosadil i jako scenárista, nejprve ve spolupráci s J. Machatým (*Vzteklý ženich*, 1919) a J. S. Kolárem (*Otrávené světlo*, 1921). Jeho prvním samostatně natočeným dlouhým filmem byl *Drvoštěp* (1922), který režíroval, napsal námět i scénář a hrál hlavní roli.

Od počátku se K. Lamač angažoval v různých filmových organizacích, klubech apod. V r. 1918 patřil k zakládajícím členům Čsl. Filmu–Clubu Victoria (později Organizace čs. film. herectva), přispíval do časopisu *Český film*, který činnost OČFH podporoval. V r. 1922 byl spolu s dalšími předními filmovými pracovníky oceněn v brožuře ing. Vl. Hanzlíka a K. Smrže *Portréty předních českých filmových umělkyň a umělců*. V r. 1923 vydal sám brožuru *Jak se píše filmové libreto*, populární a dost naivní výklad praktických rad, jak psát pro film. Téhož roku se stal členem Kruhu předních pracovníků filmových, který si kladl za úkol pozvednout úroveň českých filmů, brzy po svém založení však zanikl. V r. 1924 uspořádal Lamač v rámci činnosti Kulturního a výchovného odboru při Organizaci čsl. film. herectva přednášky *Herectví a líčení ve filmu* a *Fotografie a osvětlovací technika*. V r. 1925 stál v čele kulturního a pracovního odboru Organizace čsl. film. herectva *Studio*, jehož cílem

bylo opět zvýšení úrovně čsl. filmu, jak po stránce technické, tak i intelektuální, umělecké a finanční. V r. 1928 pořádal Masarykův lidovýchovný ústav přednáškový cyklus Filmové umění herecké a režisérské, ve kterém vystoupil i K. Lamač s přednáškou *Důležité otázky čs. filmu*. V r. 1930 byl spolu s O. Hellerem, Anny Ondrákovou aj. zakládajícím členem družstva pro výrobu českých filmů *Čefid*.

Karel Lamač pracoval pro řadu filmových společností. Po rozpadu *Excelsiorfilmu* vznikla v r. 1919 z Lamačova popudu akciová společnost *Kinoslav-Film*, ta se ale brzy zhroutila a Lamačovi z ní zbyly hlavně velké dluhy. Téhož roku založil spolu s J. S. Kolárem, Sv. Innemannem a G. Machatým filmovou výrobní společnost *Quatuorfilm*, která však vyrobila pouze jeden film (*Akord smrti*, 1919). V r. 1921 vznikla na základě společenské smlouvy půjčovna a výrobní společnost filmů *Kalos-Film* (Karel-Anny-Lamač-Ondra-spol), jejímiž majiteli byli MUDr. Alfréd Baštýř, Dr. Karel Rössler a Ing. Karel Just. *Kalos-Film* vyrobil dva celovečerní filmy (*Otrávené světlo*, 1921 a *Bílý ráj*, 1924, který dosáhl úspěchu u publika i kritiky) a v prosinci 1926 byl zrušen. Lamač pracoval i pro filmovou výrobní společnost *Poja*, kde byla jeho nejambicióznějším filmem *Lucerna* (1925).

Spolu se svým filmovým objevem – herečkou Anny Ondrákovou, kameramanem Ottou Hellerem a scenáristou Václavem Wassermanem – vytvořil Lamač díky své neúnavné pracovní intenzitě, smyslu pro týmovou práci a filmařskému talentu „silnou čtyřku“ českého němého filmu, která spolupracovala na celé řadě úspěšných veseloher.

Lamač hledal svůj vzor u světových filmových tvůrců, zejména amerických, kteří byli méně avantgardní, ale zato komerčně úspěšnější. Tím, že se opíral více o komerční kvality svých filmů, snáze nacházel producenty v zahraničí. Film *Chyťte ho* (1924) byl záměrnou napodobeninou amerických filmových grotesek, a přestože šlo o film tehdy nadprůměrný režijními nápady i vtipným námětem, české mentalitě byl přece jen vzdálen. Kromě lidových veseloher, sentimentálních románek a psychologických dramát s kosmopolitními prvky natočil ve druhé polovině 20. let i několik filmů s náměty z českých dějin a literatury: snímek *K. H. Borovský* (1925) byl prvním pokusem o český životopisný film, adaptace Jiráskovy divadelní hry kostýmní film *Lucerna* (1925) patřil v té době k tomu nejlepšímu, co bylo v českém filmu vyrobeno, film *Velbloud uchem jehly* (1926) podle divadelní hry Fr. Langra realizovaný v produkci bratří Deglů v pražském a vídeňském ateliéru, který byl prodán do mnoha zemí; podle románu K. V. Raise film *Pantáta Bezoušek* (1926), který jako první a jediný český film vyrobila pražská filiálka amerického Universalfilmu, a konečně první zfilmování *Dobrého Vojáka Švejka* (1926) s vynikajícím K. Nollem v titulní roli.

Konjunktura, která nastala ve výrobě českých filmů ve druhé polovině 20. let, vyvolala obavy, zda jediný vinohradský ateliér společnosti A.B. bude postačovat. Proto se K. Lamač rozhodl pro produkci ve vlastním ateliéru a podporován bratry Degly, A. Ondrákovou a Th. Pištěkem jej, přes všechny obtíže se zavedením el. proudu aj., vybudoval v bývalém smíchovském dřevěném výstavním pavilónu spolku výtvarníků Mánes, který A. Fencel nechal v r. 1918 přemístit do zahrady usedlosti Kavalírka v Košířích. Po tříleté užitečné činnosti (1926–1929) však ateliér lehl popelem. Přesto znamená významnou epochu v české filmové historii.

V r. 1927 natočil K. Lamač za finančního přispění pražské filiálky Ufa film *Květ ze Šumavy* – z českého prostředí, ale opět s četnými kosmopolitními prvky, připomínající německé a americké vzory. Úspěch filmu doma i v Německu umožnil pak Lamačovi spolupráci s nejrůznějšími zahraničními výrobny. Se společností H.R. Sokal Film, Berlín a firmou bratří Deglů realizoval film *Dcery Eviny*, jehož ateliérové scény byly natáčeny v Praze na Kavalírce a v Berlíně, exteriéry ve Švýcarsku a Francii. Deglové s berlínským Homfilmem a berlínskou Ufou vyrobili ještě další dva Lamačovy filmy *Hřích* (1920) a *Hříchy lásky* (1929), ve kterých Lamač znovu prokázal svou řemeslnou rutinu, smysl pro dějový rytmus a obrazové vyjádření příběhu, ale opět nezvládl složitější psychologii postav. Oba filmy bezprostředně předcházely Lamačovu odchodu do Berlína, kde v r. 1930 založil vlastní společnost Ondra-Lamač-Film, která v Lamačově režii natočila, event. ve spolupráci s jinými producenty, řadu filmů, zejména veseloher s A. Ondrákovou. V Berlíně zůstal K. Lamač do r. 1938, pracoval však i ve Francii, Rakousku a Československu.

Karel Lamač byl samozřejmě i při začátcích filmu zvukového, ve kterém se Lamač-režisér uplatnil mnohem častěji a proslavil mnohem více než Lamač-herec. Zabýval se i ryze technickými problémy výroby a zpracování filmů a byl autorem řady drobných objevů a vynálezů, spojených s výrobním procesem při vlastním natáčení filmů i při laboratorním zpracování. Pokoušel se podílet i na technické stránce zvukového filmu, v r. 1929 vynalezl reprodukční zvukový aparát vlastního systému pro ozvučování němých filmů, v praxi se však jeho přístroj neuplatnil. V r. 1934 vyrobila berlínská optická firma podle jeho návrhu přístroj k natáčení barevného filmu. K. Lamač s ním natočil několik zkušebních snímků, avšak vynález se nepodařilo technicky dořešit, podobně jako pro trvalý shon s filmováním a při věčném cestování nedokončil realizaci svých jiných nápadů a vynálezů nebo s nimi přicházel na trh příliš pozdě.

Jako režisér dosáhl Karel Lamač největšího úspěchu prvními, dodnes velmi oblíbenými, zvukovými filmy s králem komiků Vl. Burianem: *C. a k. polní maršálek* (1930),

To neznáte Hadimršku (1931), *Funebrák* (1932), který znamenal rekordní režijní výkon Lamače – celý film byl natočen a sestřížen v premiérové kopii za jeden týden, *Lelíček ve službách Sherlocka Holmese* (1932), později *Ducháček to zařídí* (1938), *U pokladny stál* (1939). Populární byly i Lamačovy další veselohry, jako *On a jeho sestra* (1931), *Dobrý tramp Bernášek* (1933) a mnoho jiných. V r.1933 byl spolu s dalšími osmi reprezentanty čsl. filmu oceněn vydavatelstvím časopisu Kino bronzovou plaketou a diplomem.

Od r. 1939 žil Karel Lamač, stejně jako jeho nerozlučný přítel a spolupracovník Otto Heller, v emigraci – střídavě v Holandsku, kde natočil film *De Spooktrein* (1939), u nás promítaný pod názvem *Půlnoční vlak*, v Belgii (jeho jediný belgický film zůstal nedokončen), ve Francii a od r. 1942 v Anglii. Tam sloužil jako čsl. státní příslušník v R.A.F., s O. Hellerem působil jako válečný filmový zpravodaj a za finanční podpory prezidenta Beneše natočili spoustu dokumentárního materiálu z celé zbývající doby války. Vytvořil i tři hrané snímky, uvedené po válce i u nás: *Setkání ve tmě* (1943), *Švejk bourá Německo* (1944) a *Včera neděle byla* (1944). V Londýně založil dabingové studio, kde sám namlouval české komentáře k mnoha anglickým a americkým dokumentárním filmům.

V r. 1945 se na krátký čas vrátil do Prahy, aby natočil návrat a radostné uvítání našich letců (viz inventář – sign. V. c/, inv. č. 55). Pak pracoval v Paříži, kde režíroval film *La colère des Dieux* (1946) a hudební komedii *Une nuit à tabarin* (1947).

V červenci 1947 odplul do USA, žil v New Yorku, pracoval na několika vynálezech a technických zlepšeních barevného filmu a televizní optiky a zabýval se výrobou pohyblivých obrázků (viz vánoční přání – sign. II. a/, inv. č. 9).

Koncem r. 1951 se vrátil do Evropy, navštívil svou bývalou partnerku Anny Ondrákovou, provd. Schmelingovou a v záp. Německu režíroval svůj poslední film *Die Diebin von Bagdad* (1952).

Karel Lamač zemřel na mozkovou mrtvici 2. srpna 1952 v Hamburku ve věku pouhých 55 let. V Hamburku je také pochován.

Karlu Lamačovi se podařilo jako prvnímu českému režisérovi dosáhnout mezinárodní popularity a zároveň i dokázat, že s českými filmovými tvůrci a českými filmy lze počítat i na světové scéně. Svým dílem patřil ve své době k dobrému průměru s občasnými výkyvy směrem výše i níže. Zejména v první polovině 20. let se řadil spolu J. S. Kolárem, V. Binovcem a Vl. Slavínským mezi nejprůbojnější režiséry a jejich filmy měly průkopnický význam. Lamačův život byl naplněn nesmírnou čínorodou prací a nadšením pro film – jako herec, režisér či scenárista pracoval na téměř 270 filmech (viz příloženou filmografii).

Osobní fond Karla Lamače získal Národní filmový archiv v r. 1995 koupí od p. Jaromíra Vondráka – viz kopii kupní smlouvy (bez data) ve spisu o fondu.

Fond obsahuje jen některé životopisné materiály (inventář sign. I., inv. č. 1–5), obsáhlejší je oddíl Lamačovy korespondence z různých zemí, především rodinné, zejména s matkou Františkou Lamačovou (II. a, inv. č. 6–9), která je dokladem jejich vzájemného láskyplného vztahu a naznačuje, jaký význam pro neúnavného filmaře a věčného cestovatele, který neměl čas se ani oženit a založit vlastní rodinu, měl pražský domov s rodiči, nevlastní sestrou Fandou a synovcem Sašou. Součástí pozůstalosti je i korespondence (II. a, 10–33) a písemnosti (VI., 65–86) rodinných příslušníků.

Další korespondence K. Lamače, rodinná i obchodní, je obsažena i v osobních fondech Bratři DEGLOVÉ – inv. č. V/231 (6 ks), 232 a 456 (3 ks), FRÍČ Martin – inv.č. III/77 a 167 a WASSERMAN Václav – inv. č. I/63 (23 ks), 64, 142, 164 (5 ks).

Spolu s Lamačovými dopisy dokreslují obraz jeho působení v cizině i články o něm, vzpomínky a novinové výstřižky (V.b,c 52–58). Materiály o K. Lamačovi jsou také uloženy v osobních fondech V. WASSERMAN (portrét K. Lamače, vzpomínky V. Wassermana na K. Lamače a jeho maminku, K. L. – režisér, Lamačova Kavalírka – inv. č. I/429, 430, 431 a 450) a B. ŠULA (vzpomínky na K.L. – I. c, inv. č. 3). Viz též DOBOVÉ DOKUMENTY – inv. č. 12 a sbírka portrétů sign. 2279 – R. Z. VILÍM.

Pozůstalost obsahovala i 382 fotografií, z nich bylo 68 ks předáno do fotografických sbírek (viz inventář III.g 2/, 35–40 a V.a, 41, kde jsou uvedena příslušná přírůstková čísla).

Do sbírky reklamních materiálů byly předány dva letáky (V.a, 48, 49), jeden plakát bude restaurován a uložen do sbírky plakátů (VI.,65). Příslušná přírůstková čísla jsou rovněž uvedena v inventáři.

V roce 2004 byly při generální inventuře dodatečně nalezeny materiály z osobního fondu Karla Lamače (k filmu *Švejkova nová dobrodružství – Schweik's New Adventures*). Tvoří inv.č. 87 (sign. III.c), uloženy jsou v kartonu č. 1.

V roce 2008 byl při pořádání fondu Bio u Vejvodů (list NAD č. 135) nalezen seznam německých titulků k filmu *Bílý ráj* (1924) pod názvem Das Glasschloz. Je uveden v inventáři pod sign. VIII., inv. č. 88 a uložen v kartonu č. 2.

Z fondu Bratři Deglové byla při generální inventuře 2012–2013 přemanipulována korespondence K. Lamače se společností Artur Hohenberg Film-Vertrieb (inv. č. 89) a s Alfrédem Baštýřem (inv. č. 90).

Použitá literatura:

Bartošková Šárka, Bartošek Luboš: *Filmové profily*, Čs. film. ústav, Praha 1986.

Československý biografický slovník, Encyklopedický institut ČSAV, ACADEMIA,
Praha 1992.

Český hraný film I 1898–1930, NFA, Praha 1995.

Encyklopédia filmu, vydav. Obzor, Bratislava 1993.

Štábla Zdeněk: *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896–1945*, sv. 1–3, Čs. film. ústav,
Praha 1988–1990.

Wasserman V.: *Vzpomínky na K. Lamače, K. Lamač – režisér, Lamačova Kavalírka* aj.
(z osobního fondu V. Wassermana – inv. č. I/429, 430, 431 a 450)

18. března 1997/Malinová

FILMOGRAFIE KARLA LAMAČE

Němé filmy:

- 1918: *Aloisův los (Alois vyhrál los)* – H
- 1919: *Akord smrti* (R spol. s J. S. Kolářem, H), *Probuzené svědomí* (H), *Utrpením ke slávě* (H), *Vzteklý ženich* (N, S spol. s G. Machatým, R, H)
- 1920: *Gilly poprvé v Praze* (N, R, H), *Magdaléna* (H), *Setřelé písmo (Tajemství staré knihy)* – H, *Tam na horách (Česká láska)* – H, *Zlatá žena* (H), *Zpěv zlata (Vetřelec)* – H
- 1921: *Děvčata, vdávejte se!* (H), *Otrávené světlo* (N, S, R spol. s J. S. Kolářem, H), *Příchozí z temnot* (H), *Souboj s Bohem* (H), *Ukřižovaná* (H)
- 1922: *Drvoštěp* (N, S, R, H), *Koryatovič* (H), *Maharadžovo potěšení (Harémy kouzla zbavené)* – H, *Mrtví žijí* (H), *O zázračném květu* (H), *Poslední polibek* (H), *Sněhová Růženka* (H), *Sněhulka a sedm trpaslíků (Krakonoš)* – H
v Rakousku: *Führe uns nicht in Versuchung (Neuved' nás do pokušení)* – H, *Hütet eure Töchter (Hlídejte vaše dcery)* – H
- 1923: *Muž bez srdce (Der Mann ohne Herz)* – H, *Tu ten kámen* (H), *Únos bankéře Fuxe* (H)
- 1924: *Bílý ráj* (N, S spol. s M. Fričem, R, H), *Dáma z baru* (H), *Dvojí život* (H), *Hříchy v manželství (Moderne Eden)* – H, *Chyťte ho!* (N, S spol. s V. Wassermanem, R, H)
v Německu: *Der geheime Agent* (H), *Der junge Medardus* (H), *Der Raub der Helena* (H), *Der Untergang Trojas* (H)
- 1925: *Do panského stavu (Matka Kráčmerka I.)* – H, *Hraběnka z Podskalí* (S spol. s Th. Pištěkem, R, H) *Josef Kajetán Tyl* (H), *Karel Havlíček Borovský (1848, Dvě lásky K. H. Borovského)* – R spol. s Th. Pištěkem, H, *Lucerna* (S, R,H), *Svatební košile* (H), *Syn hor* (H), *Šest mušketýrů* (H), *Vdávky Nanyňky Kulichovy* (H)
- 1926: *Aničko, vrať se!* (H), *Dobrý voják Švejk* (R, H), *Osm srdcí v plamenech (Zlaté časy)* – H, *Pantáta Bezoušek* (R, H), *Švejk na frontě* (R, H), *Velbloud uchem jehly* (S, R, H)
- 1927: *Květ ze Šumavy (Květ Šumavy)* – V, N a S spol. s V. Wassermanem, R, H, *Sladká Josefinka* (R,H), *V panském stavu (Matka Kráčmerka II.)* – H
- 1928: *Dcery Eviny (Princ z ulice)* – R, H, *Hřích* (R), *Páter Vojtěch* (H)
v Německu: *Evas Töchter (Das Paradies von Heute)* – R, *Der erste Küss* (R), *Saxophon-Susi* (R)
- 1929: *Adjunkt Vrba* (H), *Hříchy lásky* (R), *Pražské švadlenky* (H), *Starý hřích* (H)
v Německu: *Die Kaviarprinzessin (Kaviárová princezna)* – R, *Das Mädel mit der Peitsche (Vezmi mne s sebou)* – R, *Sündig und süss (Bibi)* – R

Zvukové filmy

- 1930: *C. a k. polní maršálek* (česká a německá verze – R)
v Německu: *Die vom Rummelplatz (Senzace)* – R, *Eine Freudin so goldig wie du (Anny řádí)* – R, *Das Mädel aus USA* (R)
- 1931: *On a jeho sestra* (česká verze R spol. s M. Fričem, německá verze R), *To neznáte Hadimršku* (česká verze R spol. M. Fričem, německá verze R)
v Německu: *Der Zinker (Udavač)* – R spol. s M. Fričem
ve Francii: *Die Fledermaus (Netopýr)* – franc. a něm. verze R, *Mamselle Nitouche* (franc. a něm. verze R)
- 1932: *Funerbrák* (R, H), *Kantor Ideál* (česká a německá verze – H), *Lelíček ve službách Sherlocka Holmese* (R)
ve Francii: *Baby* (franc. a něm. verze – R)

- v Rakousku: *Die grausame Freundin* (Anny, ukrutná přítelkyně – R), *Der Hexer* (Maska – R)
- v Německu: *Eine Nacht im Paradies* (Jedinou noc v ráji, něm. a franc. verze – R), *Kiki* (franc. a něm. verze – R)
- 1933: *Dobry tramp Bernášek* (R, H), *Jindra, hraběnka Ostrovínová* (R)
- v Německu: *Fräulein Hoffmanns Erzählungen* (Povídky slečny Hoffmannové – R), *Das verliebte Hotel* (Zamilovaný hotel – R)
- v Rakousku: *Die Tochter des Regiments* (Dcera pluku, něm. a franc. verze – R)
- 1934: *Nezlobte dědečka* (R), *Polská krev* (česká a německá verze – R) *Tři kroky od těla* (H)
- v Německu: *Der Fall Brenken* (Přepadení v hotelu – R), *Klein-Dorrit* (Malá Doritka – R), *Die vertauschte Braut* (Falešná dvojčata – R)
- v Rakousku: *Frasquita* (R), *Karneval und Liebe* (Karneval a láska – R)
- 1935: v Německu: *Grossreinemachen* (Velký úklid – R), *Ich liebe alle Frauen* (Miluji všechny ženy – R), *Der junge Graf* (R), *Knock-out* (Mladé děvče, mladý muž – R spol. s Hansem Zerlettem)
- v Rakousku: *Im weissen Rössl* (U Bílého koníčka – R)
- 1936: *Na tý louce zelený* (R, H)
- v Německu: *Ein Mädel vom Balett* (R), *Flitterwochen* (Libánky – R), *Der Hund von Baskerville* (Pes baskervillský – R), *Der schüchterne Casanova* (R)
- v Maďarsku: *Wo die Lerche singt* (Kde Skřivánek zpívá – R)
- v Rakousku: *Der Postillion von Lonjumeau* (Postilion z Lonjumeau – R)
- 1937: *Důvod k rozvodu* (česká a německá verze – R)
- v Německu: *Die Landstreicher* (Tuláci – R), *Vor Liebe wird gewarnt* (Pozor na lásku – R)
- v Rakousku: *Florentine* (Florentina – R), *Pat und Patachon im Paradies* (R), *Peter im Schnee* (Petr ve sněhu – R)
- 1938 *Ducháček to zařídí* (R), *Milování zakázáno* (H), *Pozor, straší* (S spol. s de la Camarou – R)
- v Německu: *Frühlingsluft* (Jarní vánek – R)
- v Rakousku: *Immer wenn ich glücklich bin* (Marietta – R)
- 1939: *Slávko, nedej se!* (R), *U pokladny stál* (R)
- v Holandsku: *De Spooktrein* (Půlnoční vlak – R)
- 1943: v Anglii: *They Met in the Dark* (Setkání ve tmě – R)
- 1944: v Anglii: *It Happened One Sunday* (Včera neděle byla – R), *It Started at Midnight* (Švejk bourá Německo – R)
- 1946: ve Francii: *La colère des Dieux* (R)
- 1947: ve Francii: *Une nuit à tabarin* (R)
- 1952: v SRN: *Die Diebin von Bagdad* (R)

Osobní fond Karla LAMAČE

* 27. 1. 1897 – † 2. 8. 1952

INVENTÁŘ

| sign. inv. č. | obsah | počet kusů | časový rozsah | karton č. |
|------------------|-------|---------------|------------------|--------------|
|------------------|-------|---------------|------------------|--------------|

I. ŽIVOTOPISNÝ MATERIÁL

I. a) Osobní doklady, diplomy, legitimace, vysvědčení

| | | | | |
|---|---|---|---------|---|
| 1 | Vysvědčení z obecné školy v Košířích | 1 | 1907/8 | 1 |
| 2 | Vysvědčení z C.k. akad. gymnasia v Praze | 1 | 1914/15 | 1 |
| 3 | Protokol o složení zkoušky uchazeče o roční dobrovolnou službu u voj. velitelství v Praze – tiskopis v něm. | 1 | 1915 | 1 |
| 4 | Vysvědčení o zkoušce u představenstva filiálního gremia lékárníků | 1 | 1918 | 1 |

I. d) Hospodářské a majetkové záležitosti

| | | | | |
|---|-------------------------------------|---|-----------|---|
| 5 | Účty + ústřižky poštovních poukázek | 9 | 1939–1947 | 1 |
|---|-------------------------------------|---|-----------|---|

II. KORESPONDENCE

II. a) rodinná

| | | obdrž. | odesl. | | |
|---|--|--------|--------|-----------|---|
| 6 | Dopisy, 2 koresp. lístky, pohled a telegram rodičům (Karel a Františka Lamačovi) z Berlína, Paříže, Budapešti aj. (do úmrtí otce v r. 1938) | 1 | 18 | 1907–1936 | 1 |
| 7 | Dopisy, telegramy, koresp. lístky z Francie, Holandska, Belgie, Anglie matce Františce Lamačové (event. určené i nevl. sestře Fr. Bozděchové a synovci Sašovi) | 0 | 25 | 1939–1945 | 1 |

1 foto přílož. k dopisu ze 6.6.1939
(na pláži v Nice) předáno do sbírky
portrétů – P 628/489891

3 fotografie přílož. k dopisu z Londýna 11.6.1945
předány do sbírky portrétů – P 628/489898, 489900
a 489901 – 2 dupl. ponechány v pozůstalosti

| | | | | | |
|---|---|---|----|-----------------|---|
| 8 | Další korespondence adres. matce († v dubnu 1949) z Paříže, Londýna, Bruselu, New Yorku | 0 | 31 | 1946–1949 | 1 |
| 9 | Korespondence adres. synovci Sašovi Bozděchovi a nevl. sestře Fany Bozděchové (vč. pohyblivého vánočního přání – výrobku K. Lamače) | 0 | 17 | 1939–1952 | 1 |
| <u>Korespondence rodinných příslušníků</u> | | | | | |
| 10 | Dopis děda K. Lamače svému mladšímu synovi – strýci K. Lamače, 4 str. – rukopis | | 1 | 1898 | 1 |
| Korespondence otce K. Lamače: | | | | | |
| 11 | Dopisy manželce – matce K. Lamače | | 4 | s.d. | 1 |
| 12 | Žádost na min. války ve Vídni + odpověď, žádost na voj. divizi v Praze (psané jménem syna) – v němčině | 1 | 2 | 1915 | 1 |
| Korespondence matky Františky Lamačové: | | | | | |
| 13 | Dopisy v němčině od neidentif. odesílatelů | | 2 | 1914, s.d. | 1 |
| 14 | Dopis od Anny Ondrákové | | 1 | asi 1928 | 1 |
| 15 | Pozvánka na valnou hromadu Nár. Jednoty Pošumavské (na zadní str. ručně psané přání neznámého autora) | 1 | | 1928 | 1 |
| 16 | Smlouva o pronájmu bytu v domě Lamačových v Praze-Košířích pro lékařskou praxi | | 1 | 1940 | 1 |
| 17 | Dopis J. Venzary z Berlína (pohledávka u syna) | | 1 | 1940 | 1 |
| 18 | Dopis od Astra-Paris-Films – ve franc. (ohl. syna) | | 1 | 1946 | 1 |
| 19 | Dopis od Státní výroby filmů, Praha (ohlas filmu <i>Švejk bourá Německo</i>) | | 1 | 1947 | 1 |
| Korespondence Františky Bozděchové, nevlastní sestry K. Lamače: | | | | | |
| 20 | Dopisy, pohledy a telegram od druha Bruno Reichmanna – v němčině (na 2 dopisech přepis od K. Lamače v češ.) | | 9 | s.d. 1952–54 | 1 |

| | | | | | |
|--|--|---|---|---------|---|
| 21 | Dopis od Ervina E. Basse z New Yorku ohl. návratu K. Lamače do Evropy | 1 | | 1952 | 1 |
| 22 | Dopisy od Heinricha Geicke z Hamburku – v němčině (ohl. úmrtí K.L.) | 2 | | 1952 | 1 |
| 23 | Dopisy od Waltera Johna z Hamburku (ohl. dědictví po K.L.) + 2 odpovědi Fr. Bozděchové – v němčině | 2 | 2 | 1952 | 1 |
| 24 | Dopis od Anny Ondra-Schmeling z Hamburku (k úmrtí K.L.) – v němčině | 1 | | 1952 | 1 |
| 25 | Dopis od Maxe Schmelinga z Hamburku – v němčině | 1 | | 1952 | 1 |
| 26 | Dopisy od Marthy Geicke z Hamburku – v němčině | 2 | | 1952–53 | 1 |
| Korespondence Bruno Reichmanna, druha Fr. Bozděchové, nevl. sestry K. Lamače: | | | | | |
| 27 | Dopis od Waltera Johna z Hamburku (ohl. dědictví po K.L.) – v němčině | 1 | | 1952 | 1 |
| Dopisy blíže neurčené: | | | | | |
| 28 | Ferdinand Bozděch Ženynece | 1 | | 1876 | 1 |
| 29 | K. Lamač strýčkovi | 1 | | 1918 | 1 |
| <u>II. b) osobní (chronologicky + dodatky)</u> | | | | | |
| 30 | Vlad. Donát (pohlednice) | 1 | | 1923 | 1 |
| 31 | T. Kofra – v němčině | 1 | | 1929 | 1 |
| 32 | Vojta ? | 1 | | 1946 | 1 |
| 33 | Šmíd, odd. pro import a export filmů Praha | 1 | 1 | 1946 | 1 |
| 89 | Baštýř, Alfréd | 2 | | 1928 | 1 |
| 90 | Artur Hohenberg Film-Vertrieb | 2 | | 1927 | 1 |

Další korespondence K. Lamače, rodinná i obchodní, je obsažena i v osobních fondech Bratři DEGLOVÉ, FRIC Martin a WASSERMAN Václav – viz úvod k inventáři.

III. ODBORNÁ, UMĚLECKÁ A LITERÁRNÍ ČINNOST

III. c) Umělecká činnost

| | | | | |
|----|--|---|-----------|---|
| 34 | Programy ochot. divad. představení v Plané n/L (Praha je Praha, Paní Dot) | 2 | 1912,1914 | 1 |
| 87 | Švejkova nová dobrodružství (Schweik's New Adventures): | | | |
| | – Švejkova písnička – notový záznam + text – rukopis | 1 | s.d. | 1 |
| | – text písně v angl. (hudba K. Lamač) – strojopis | 1 | s.d. | 1 |
| | – popisek v angl. | 1 | s.d. | 1 |
| | – obrázkový letáček v angl. | 1 | s.d. | 1 |
| | – notový záznam | 1 | s.d. | 1 |

III g) Pomocný a studijní přípravný materiál

2) Fotografie z filmů:

| | | | | |
|----|--|---|------|--|
| 35 | Dobry vojak Švejk (předány do sbírky fotografií z českých filmů pod přírůst. č. 0251/489935–936) | 2 | 1926 | |
| 36 | Jindra, hraběnka Ostrovínová (předány do sbírky fotografií z českých filmů pod přírůst. č. 69/489871–872) | 2 | 1933 | |
| 37 | Polská krev (předány do sbírky fotografií z českých filmů pod přírůst. č. 120/489873–874) | 2 | 1934 | |
| 38 | Příchozí z temnot (předána do sbírky fotografií z českých filmů pod přírůst. č. 0150/489937) | 1 | 1921 | |

Portréty herců:

| | | | | |
|----|---|----|------|--|
| 39 | Ondráková Anny (předány do sbírky portrétů českých herců pod přírůst. č. P 806/489916–934) | 19 | s.d. | |
| 40 | Hörbiger Paul (předán do sbírky portrétů zahr. herců pod přírůst. č. P 1465/12521) | 1 | s.d. | |

V. ILUSTRAČNÍ MATERIÁL O PŮVODCI FONDU

V. a) Fotografie, vyobrazení

| | | | | |
|----|---|-----|------------------------|---|
| 41 | Foto K. Lamače (portréty aj.) – 41 ks předáno do sbírky portrétů pod přír. č. P 628/489875–915, v pozůstalosti zbývá 1 portrét a 3 ks hrob K.L. v Hamburku Viz též fotografie přiložené ke korespondenci – II. a), inv. č. 7 (dopis z Nice 6.6.1939 a dopis z Londýna 11.6.1945) | 45 | s.d. | 2 |
| 42 | Fotografie rodičů | 21 | s.d. | 2 |
| 43 | Staré rodinné portréty (dětí aj. neidentif.) | 15 | 1883–1915, s.d. | 2 |
| 44 | Foto příbuzných (hl. nevlastní sestry Fandy Bozděchové a synovce Saši Bozděcha aj.) | 73 | s.d. | 2 |
| 45 | Foto různé neidentif. | 101 | s.d. | 2 |
| 46 | Vila v Plané n/L. (exteriér i interiér) | 22 | s.d. | 2 |
| 47 | Přírodní snímky, města, památky aj. (bez lidí) | 76 | s.d. | 2 |
| | Letáky k filmům: | | | |
| 48 | Akord smrti (foto K.L. a Ley Vercyové) – předán do sbírky rekl. mat. pod př. č. 071/116841 | 1 | 1919 | |
| 49 | Páter Vojtěch (foto K.L.) – 1 ks předán do sbírky rekl. mat. – přirůst. č. 0314/116840 | 2 | 1928 | 2 |
| 50 | Karikatury herců z filmu Kantor Ideál (1932) – perokresba | 1 | s.d. | 2 |
| 51 | K. Lamač – 25 let film. práce (s A. Ondrákovou a Vl. Burianem na výstř. z Českého slova) | 1 | 1939 | 2 |
| | <u>V.b) Vzpomínky, oslavné projevy</u> | | | |
| 52 | Výstřižky z novin (články k nedožitým 70. (2 ks) a 75. narozeninám (1 ks), k 30. výročí úmrtí (1 ks), Úsměv pro celý rok (1 ks) | 5 | 1961,1967 1972,1982 | 2 |

- | | | | | |
|----|--|---|------|---|
| 53 | Vzpomínka na režiséra K.L. k 60. výročí jeho narození (příspěvky: W. Hlava, Dr. J. S. Kolár, V. Wasserman) Sekce film historiků při Film. klubu v Praze, 9 str. – rozmnož. | 1 | 1957 | 2 |
|----|--|---|------|---|

V. c) Referáty a recenze o pracích původce fondu

- | | | | | |
|----|--|---|------|---|
| 54 | Novinové výstřižky o filmu <i>Půlnoční vlak</i> (<i>De Spooktrein</i>) – v holandštině | 3 | 1939 | 2 |
| 55 | Články o činnosti K. Lamače za 2. světově války uveřejněné po jeho návratu z Anglie | 9 | 1945 | 2 |
| 56 | Výstřižek v němčině – informace o návratu K. Lamače z USA | 1 | 1952 | 2 |

V. e) Smuteční oznámení, nekrology

- | | | | | |
|----|--|---|------|---|
| 57 | Novinový výstřižek inform. o úmrtí K. Lamače – v němčině | 1 | 1952 | 2 |
| 58 | Článek <i>Zemřel režisér Karel Lamač</i> z čas. Kino, č. 19, roč. VII. – rukopis | 1 | 1952 | 2 |

V. f) Varia

- | | | | | |
|----|--|---|----------|---|
| 59 | Mosazný štítek otce K. Lamače, magistra farmacie | 1 | s.d. | 2 |
| 60 | Novinový výstřižek: <i>Košířské lékárny</i> | 1 | asi 1947 | 2 |
| 61 | Fotografie modelů soch | 4 | s.d. | 2 |
| 62 | Fotokopie býv. Areny na hradbách, Nového českého divadla a Novoměstského divadla (dle rytin) | 3 | s.d. | 2 |
| 63 | Portrét B. Smetany | 1 | s.d. | 2 |
| 64 | Znalecký posudek – odhad zařízení bytu K. Lamače 3 str. – strojopis | 1 | 1950 | 2 |

VI. PÍSEMNOSTI TÝKAJÍCÍ SE RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ

otec Karel Lamač:

| | | | | |
|----|--|---|------|---|
| 65 | Plakát Smetanova večera na Žofíně – Prodaná nevěsta (K.Lamač v roli Jeníka) – předán k restaur. a ulož. do sbírky plakátů – př. č. 6665/16746 | 1 | 1884 | |
| 66 | K. Lamač o svém působení v Národním divadle, 1 str. – rukopis | 1 | 1885 | 2 |
| 67 | Vizitka Mag. Ph. K. Lamače | 1 | s.d. | 2 |
| 68 | Udělení domovského práva v městské obci Košířské | 1 | 1910 | 2 |
| 69 | Legitimace TJ Sokol Praha-Košíře | 1 | 1919 | 2 |
| 70 | Policejní přihláška manželů Lamačových – v italštině | 1 | 1923 | 2 |
| 71 | Smuteční oznámení | 1 | 1938 | 2 |

matka Františka Lamačová:

(roz. Prusíková, poprvé provd. Kovářová)

| | | | | |
|----|--|---|------------------|---|
| 72 | Všeobecná občanská legitimace příslušníků Protektorátu Čechy a Morava – něm., čes. | 1 | 1942 | 2 |
| 73 | Vysvědčení ze soukr. dívčí školy – v něm. | 3 | 1868, 1873, 1875 | 2 |
| 74 | Smuteční oznámení v novinách o úmrtí prvního manžela Josefa Kováře – v něm. | 1 | 1892 | 2 |
| 75 | Soupis majetku, 6 str. – rukopis v něm. | 3 | 1892–93 | 2 |
| 76 | Deníček | 1 | 1933–42 | 2 |
| 77 | Poděkování Jubilejního fondu na obranu státu za dar 1000 Kč | 1 | 1938 | 2 |
| 78 | Josef Prusík: <i>Rod Prusíků 1558–1938</i> , 24 str. – brož. + průvod. dopis autora | 1 | 1938 | 2 |
| 79 | Smuteční oznámení | 1 | 1949 | 2 |
| 80 | Jaromír Prusík: <i>Rod Prusíků 1515–1970</i> 24 str. – brož. | 1 | 1970 | 2 |

nevl. sestra Františka Bozděchová (roz. Kovářová):

| | | | | |
|----|---|---|-----------|---|
| 81 | Školní vysvědčení něm., čes. | 2 | 1891–1893 | 2 |
| 82 | Smuteční oznámení o úmrtí druha Fr. Bozděchové dr. Bruno Reichmanna – něm. | 1 | 1954 | 2 |
| 83 | Smuteční oznámení o úmrtí bratra Bruno Reichmanna – dr. Alexandra Reichmanna – něm. | 1 | 1968 | 2 |

Synovec Alexander Bozděch:

| | | | | |
|----|-----------------------|---|------|---|
| 84 | Oznámení o promoci | 1 | 1925 | 2 |
| 85 | Oznámení o přesídlení | 1 | s.d. | 2 |

Strýc František Lamač:

| | | | | |
|----|--|---|------|---|
| 86 | Udělení koncese k provozování lékárny v Košířích | 1 | 1896 | 2 |
|----|--|---|------|---|

VIII. Dodatky

| | | | | |
|----|--|---|--------|---|
| 88 | Seznam titulků k filmu <i>Bílý ráj</i> , 1924 – Das Glasschloz, 8 fol., – rukopis, v němčině | 1 | [1924] | 2 |
|----|--|---|--------|---|

20. března 1997/Malinová
Dodatky zařazeny 6. 1. 2005, 19. 2. 2008 a 8. 2. 2013.

Název archivní pomůcky: Lamač Karel (1897–1952)

Časový rozsah pomůcky: (1868) 1897–1952 (1982)

Počet evidenčních jednotek: 2 kartony

Počet inventárních jednotek: 90

Rozsah zpřístupněných archiválií: 0,24 bm

Stav ke dni: 8. 2. 2013

Archivní fond zpracovala: Malinová Helena

Pomůcku sestavila: Malinová Helena

Počet stran: 19

Číslo jednací:

Pomůcku schválila:
Datum Panznerová Jitka,
vedoucí odd. pís. archiválií

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012–2013

Název fondu: **Lamač Karel (1897–1952)**

Datum provedení Generální inventury NAD: 8.2.2013

| | <i>počet (ks)</i> | <i>inv.č.¹</i> | <i>Uložení (kart.)</i> | <i>poznámky</i> |
|--------------------------------|-----------------------|--|----------------------------|--------------------------------------|
| Kartony | | | | |
| Kartony | 2 | | | |
| Úřední knihy a rukopisy | | | | |
| Rukopisy | 4 | 87 (3), 53 | 1, 2 | z toho 2 hudebniny (inv.č. 87) |
| Fotografické archiválie | | | | |
| Fotografie papír. podl. | 316 | 7 (2), 41 (4), 42 (21), 43 (13), 44 (73), 45 (101), 46 (21), 47 (76), 61 (4), 63 | 1, 2 | |
| Tisky | | | | |
| Tisky po roce 1800 | 2 | 78, 80 | 2 | |
| Pohlednice | 9 | 6, 7, 9, 20 (3), 30, 43 (2) | 1, 2 | |
| Jiné | | | | |
| Jiné A | 2 | 9, 59 | 1, 2 | hologram, mosazný štítek na dveře |

Ověřená metráž: 0,24 bm

Vyhotovil: Marcela Kalašová

¹ Inventární číslo a údaje o uložení jsou uvedeny pouze u nově vykázaných dílčích evidenčních jednotek. Údaje v kulatých závorkách za inventárními čísly znamenají počet kusů dílčí evidenční jednotky v daném inventárním čísle. V případě jednoho kusu se údaj „(1)“ neuvádí.